

Grondwettelijk Hof

**PERSBERICHT
ARREST 43/2021**

Het Hof verwerpt het beroep tegen het decreet dat het gebruik van bepaalde verontreinigende voertuigen geleidelijk verbiedt in het Waalse Gewest en dat toelaat er lage-emissiezones in te voeren

Het Hof verwerpt het beroep tot vernietiging van het Waalse decreet van 17 januari 2019, dat, in het kader van de strijd tegen de luchtverontreiniging gebonden aan het verkeer van voertuigen, voorziet in het geleidelijke verbod op het verkeer van bepaalde verontreinigende voertuigen in het Waalse Gewest. Het decreet laat ook toe om, op gewestelijk of gemeentelijk niveau, lage-emissiezones (LEZ) in te voeren waartoe de toegang wordt beperkt of verboden voor bepaalde voertuigen.

Volgens het Hof is de Waalse decreetgever bevoegd om het bestreden decreet aan te nemen, op grond van zijn bevoegdheid inzake leefmilieu. Het bestreden decreet brengt overigens geen onevenredige inmenging in het eigendomsrecht van de eigenaars van de betrokken voertuigen met zich mee, gelet op de geleidelijke invoering van het verbod, en de afwijkingmogelijkheden waarin het decreet voorziet. Ten slotte is de keuze van de Waalse decreetgever om de regeling te beperken tot bepaalde categorieën van voertuigen, waaronder voertuigen van particulieren, redelijk verantwoord.

1. Context van de zaak

Het Waalse decreet van 17 januari 2019 « betreffende de bestrijding van de luchtverontreiniging gebonden aan het verkeer van de voertuigen » **strekt ertoe de strijd aan te binden tegen de verontreinigende stoffen in de atmosfeer** en het fijn stof veroorzaakt door het verkeer van voertuigen, en zich minstens af te stemmen op de Europese voorschriften ter zake. Volgens de parlementaire voorbereiding van het decreet is de luchtverontreiniging immers de voornaamste milieufactor in verband met ziekten en vroegtijdige overlijdens, en is zij grotendeels toe te schrijven aan de uitlaatgassen; bovendien draagt zij bij tot de klimaatopwarming.

Daartoe voert het decreet van 17 januari 2019 **een geleidelijk verbod in op het verkeer van bepaalde categorieën van voertuigen in het Waalse Gewest**, afhankelijk van hun euronorm en het type motor waarmee zij zijn uitgerust. De voertuigen waarop dat verbod mogelijk betrekking heeft, zijn de voertuigen van categorie M1, die overeenstemmen met de voertuigen van particulieren. Daarnaast maakt het decreet het mogelijk om, op gewestelijk of gemeentelijk niveau, **lage-emissiezones (LEZ)** in te voeren waartoe de toegang tijdelijk of permanent is beperkt of verboden voor bepaalde categorieën van voertuigen. De voertuigen waarop die maatregel mogelijk betrekking heeft, zijn de motorvoertuigen, met minstens vier wielen, voor het vervoer van passagiers (categorie M) en van goederen (categorie N). De niet-naleving van die maatregelen is strafbaar.

Bij het Hof is tegen het decreet een beroep tot vernietiging ingesteld door de eigenaar van een dieselvoertuig dat voldoet aan euronorm 3. Het decreet verbiedt het verkeer van een dergelijk voertuig in de LEZ vanaf 1 januari 2020 en in het hele Waalse Gewest vanaf 1 januari 2025. De grieven van de verzoekster hebben betrekking op de verenigbaarheid van het bestreden decreet met de bevoegdheidsverdeling (1), met het eigendomsrecht (2), met het evenredigheidsbeginsel inzake sancties (3), met het gelijkheidsbeginsel (4) en met het recht op eerbiediging van het privéleven (5)¹.

2. Onderzoek door het Hof

2.1. De bevoegdheid van het Waalse Gewest (B.11-B.21)

Volgens het Hof bevatten de bestreden bepalingen maatregelen ter **bestrijding van luchtverontreiniging** en vallen zij dus onder de **bevoegdheid van de gewesten inzake de bescherming van het leefmilieu**. Ook al hebben die bepalingen een weerslag op het gebruik van de betrokken voertuigen, toch wijzigen zij noch de algemene politiek over het verkeer, noch de federale technische voorschriften waaraan de voertuigen in het verkeer moeten voldoen. **De Waalse decreetgever heeft zijn bevoegdheid dus niet overschreden.**

2.2. Het eigendomsrecht (B.24-B.37)

Het Hof is voorts van oordeel dat het recht op de bescherming van de gezondheid en het recht op de bescherming van een gezond leefmilieu een inmenging in het eigendomsrecht kunnen verantwoorden. Te dezen brengt het bestreden decreet een **billijk evenwicht** tot stand **tussen de bescherming van het leefmilieu en van de volksgezondheid, en de particuliere belangen van de eigenaars van de voertuigen** waarop het verkeersverbod betrekking heeft.

Volgens het Hof kan de decreetgever, ook al zijn de Europese normen inzake luchtkwaliteit sinds 2014 niet meer overschreden, een beleid inzake de bescherming van het leefmilieu bepalen dat ambitieuzer is dan hetgeen op Europees niveau is bepaald. Bovendien **is het verkeersverbod geleidelijk**: het wordt ingevoerd in zes fases, tussen 1 januari 2023 en 1 januari 2030, teneinde de meest verontreinigende voertuigen, afhankelijk van hun ouderdom en type motor waarmee ze zijn uitgerust, geleidelijk te weren van alle Waalse wegen. In dat verband **is de keuze voor het criterium van de euronorm** om die voertuigen te identificeren, **redelijk verantwoord**. De betrokkenen beschikken overigens over **voldoende tijd** om adequate **alternatieven** te vinden en de decreetgever heeft rekening gehouden met de gemiddelde levensduur van een voertuig. Ten slotte voorziet het bestreden decreet, teneinde de gevolgen van het verbod te verzachten, in **uitzonderingen** op het verkeersverbod voor bepaalde categorieën van voertuigen. Volgens het Hof is om dezelfde redenen het geleidelijk verbod op de toegang tot de LEZ redelijk verantwoord.

2.3. De evenredigheid van de sancties (B.38-B.41)

Volgens het Hof staat het aan de decreetgever om te oordelen over de ernst van een misdrijf en over de zwaarte van de daaraan verbonden sanctie. De bestraffing van de niet-naleving

---

¹ Bij een [arrest nr. 37/2019](#) heeft het Hof een beroep tot vernietiging verworpen dat was gericht tegen de ordonnantie van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest van 7 december 2017, dat de invoering van een of meer permanente lage-emissiezones op het grondgebied van dat Gewest mogelijk maakt.

van het bestreden decreet met een gevangenisstraf van 8 dagen tot 3 jaar en een geldboete van minstens 100 euro en ten hoogste 1 000 000 euro of slechts een van die straffen, is **niet kennelijk onevenredig**.

2.4. Het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie (B.42-B.50)

Het Hof acht de keuze van de decreetgever om slechts bepaalde types van voertuigen te viseren, waarbij andere zijn uitgesloten, niet discriminerend.

Allereerst wordt het feit dat de voertuigen van categorie N (**bestelwagens en vrachtwagens**) niet zijn onderworpen aan het algemeen verkeersverbod, verklaard door een **gebrek aan toereikende alternatieven** voor die voertuigen, en door het bestaan van een systeem van **kilometerheffing** dat voor sommige van deze categorie van voertuigen geldt. Vervolgens is de uitsluiting van de voertuigen van categorie L (**motorfietsen, bromfietsen en quads**) verantwoord door het feit dat zij weinig emissies veroorzaken, weinig talrijk zijn en allen zijn uitgerust met een benzinemotor. Ten slotte, wat betreft de voertuigen die behoren tot de categorieën M2 en M3 (**bussen en minibussen**), heeft het Waalse Gewest, voor het openbaar vervoer, 300 hybride en elektrische bussen besteld en voorzien in de vervanging van de dieselbussen tegen 2030. Bovendien moet de uitsluiting van die voertuigen het gebruik van het openbaar vervoer promoten.

2.5. Het recht op eerbiediging van het privéleven (B.51-B.56)

Tot slot verwijt de verzoekende partij het bestreden decreet aan de bevoegde personeelsleden een onbeperkte bevoegdheid toe te kennen om alle documenten te raadplegen die nuttig zijn voor de identificatie van het voertuig, van de bestuurder of van de persoon op wiens naam het voertuig staat ingeschreven, en daarvan een afschrift te nemen.

Het Hof herinnert eraan dat de algemene verordening gegevensbescherming rechtstreeks van toepassing is in de interne rechtsorde, en dat niets in de bestreden bepaling toelaat ervan uit te gaan dat de Waalse decreetgever daarvan heeft willen afwijken.

Volgens het Hof streeft de bestreden bepaling een wettig doel na, dat erin bestaat de naleving van het bestreden decreet te verzekeren teneinde het leefmilieu en de volksgezondheid te beschermen. De bevoegdheid van de betrokken personeelsleden om gegevens of documenten te raadplegen en daarvan een afschrift te nemen, kan alleen worden aangewend in het kader van de controle van de overeenstemming van het voertuig met het bestreden decreet.

3. Besluit

Het Hof verwerpt het beroep.

Het Grondwettelijk Hof is een rechtscollège dat waakt over de inachtneming van de Grondwet door de verschillende wetgevers in België. Het Hof kan wetten, decreten en ordonnanties vernietigen, ongrondwettig verklaren en schorsen wegens schending van een fundamenteel grondrecht of een bevoegdheidverdelende regel.

Dit persbericht, opgesteld door de cel “media” van het Hof, bindt het Grondwettelijk Hof niet. De [tekst van het arrest](#) is te vinden op de webstek van het Grondwettelijk Hof.

Contactpersonen voor de pers : [Sarah Lambrecht](#) | 02/500.12.83 | [Frank Meersschaut](#) | 0475/325.218 | [Tim Souverijns](#) | 02/500.12.21

Volg het Hof via Twitter [@ConstCourtBE](#)